

Jaarrede 2008

BESTE VGN-LEDEN,

'Leer van de leraar', en 'Laat de leraar leren', met deze motto's wil de VGN het komend jaar aan de slag. Op alle onderwijsniveaus zijn geschiedenisdocenten op dit moment bezig met de implementatie van veranderingen in het geschiedenisonderwijs. De VGN pleit er nadrukkelijk voor dat er nu voldoende tijd komt om ervaringen op te doen met alle veranderingen en op grond daarvan het onderwijs en zonodig de programma's aan te passen. De afgelopen jaren heeft de VGN op landelijk niveau flink gelobbyd om de plannen voor al deze veranderingen waar nodig bij te sturen. We hebben steeds geprobeerd de vakinhoud en vakdidactiek centraal te stellen en er op te letten dat veranderingen ook verbeteringen in zouden houden. Soms is dat gelukt, en soms niet. Hoe staat ons vak er nu voor?

- De VGN is bezorgd over de effectiviteit van de historische vorming van leerlingen in geïntegreerde leergebieden. De VGN kan meer aandacht besteden aan de goede en aan de slechte voorbeelden hiervan. Wellicht kunnen we zo als referentie voor collega's een praktische 'standaard' ontwikkelen voor historische vorming in geïntegreerde leergebieden. Dat moet naar mijn idee vooral geen beginselverklaring worden, maar bestaan uit een aantal sprekende

voorbeelden. Bij de bovenbouw vmbo zijn we benieuwd naar de eerste ervaringen met het nieuwe examenprogramma, dat is immers mede op aandringen van de VGN ontwikkeld.

- De VGN is blij met de aandacht die er in het basisonderwijs is gekomen voor de inhoud van de geschiedenislessen; van het canondebat gaat een positieve stimulans uit. Hopelijk heeft de canon voor de onderbouw van het voortgezet onderwijs hetzelfde

effect. Het is echter niet zo makkelijk om de canon in de huidige kerndoelen in te passen. We zijn dan ook blij met de discussie die in Kleio wordt gevoerd over de kansen en problemen bij het combineren van de canon met de tijdvakken en kenmerkende aspecten. Er wordt onder leiding van de SLO gewerkt aan lesmateriaal en programma's voor de bovenbouw van de basisschool en de onderbouw van het voortgezet onderwijs gebaseerd op de

canon. Daarbij zijn ook VGN-leden betrokken. Onder leiding van het SLO wordt er ook gekeken naar knelpunten in de combinatie canon en tijdvakken met hun kenmerkende aspecten. De VGN heeft hier mede op aangedrongen. Ondertussen blijft het belangrijk om het fenomeen canon ook kritisch te beschouwen. Om Jan van Oudheusden te parafraseren: 'De VGN moet een podium zijn voor alle meningen en richtingen' (Kleio 1, februari 2008).

- In de vernieuwde tweede fase heeft geschiedenis een stevige positie. Veel collega's en leerlingen worstelen echter nog met het nieuwe programma. We horen berichten over boeken die te moeilijk zijn en lesprogramma's die te vol zijn. Over het examen in de toekomst bestaat nog te veel onduidelijkheid. We zijn blij met de pilot die nu loopt om te komen tot een nieuw examen voor vwo. De VGN pleit voor meer openheid bij deze pilot om te komen tot een resultaat dat breed toepasbaar is. Naar aanleiding van de pilot voor havo is nu een breed samengestelde syllabuscommissie van de Cevo aan het werk om een goede basis te leggen voor een nieuw centraal examen havo. De VGN is in de commissie vertegenwoordigd. Als de syllabus in concept klaar is, bespreken we deze graag met u.

Nu de invoering van een nieuw CE voor havo en vwo is uitgesteld,

bevinden we ons in een overgangssituatie. Over de invulling van het ce in de overgangperiode tot het nieuwe CE is de VGN in goed overleg met de Cevo. **Op de site vindt u details over de invulling van de overgangperiode.** In gesprek met een collega ontstond het idee om scholen in het jaar voorafgaand aan het jaar waarin het nieuwe CE voor alle scholen wordt ingevoerd de keuze te geven tussen een examen 'oude stijl' of 'nieuwe stijl'. We zijn benieuwd naar reacties op dit idee.

We hebben voorlopig geen behoefte aan weer nieuwe regelingen, bijvoorbeeld zoals de profielcommissies die voorstelden. De leraar moet de tijd en kans krijgen om te leren omgaan met de nieuwe programma's. Dat kan hij niet alleen. Daarvoor zijn onder meer vakdidactische en vakinhoudelijke studiedagen nodig: 'Laat de leraar leren'. De VGN neemt op dit punt graag het voortouw. De studiemiddagen over het nieuwe vmbo examenprogramma, de werkmiddag over het nieuwe examenprogramma voor de tweede fase en de didactiekdagen zijn er voorbeelden van. We kunnen het echter niet alleen. Daarom roepen we lerarenopleidingen ook nadrukkelijk op om door te gaan met het ontwikkelen van inspirerende nascholing. Schooldirecties die leraren niet in de gelegenheid stellen deze vakinhoudelijke scholingen te volgen, roepen we met de andere vakinhoudelijke verenigingen op te kiezen voor de kwaliteit van hun

De VGN is bezorgd om de historische vorming van leerlingen.

docenten in plaats van boekhouden met lesuitval.

Niet alleen de leraar moet kunnen leren van de praktijkervaringen en op basis daarvan zijn lessen aanpassen. Het kan immers goed zijn, dat de ervaringen van docenten aangeven dat de wet- en regelgeving aangepast moet worden: 'Leer van de leraar'. Hierbij kan en wil de VGN een belangrijke rol spelen. We kunnen via studiemiddagen, bijeenkomsten en met behulp van uw individuele reacties een goed beeld geven van knelpunten en vervolgens in gesprek gaan met de verantwoordelijke instanties als het ministerie

De VGN staat er goed voor. Er zijn veel nieuwe actieve leden.

en de Cevo. Het komend jaar is dat een belangrijk aandachtspunt voor de VGN. We hebben er vertrouwen in dat we een luisterend oor vinden bij onze gesprekspartners.

De VGN staat er goed voor. We zijn een vijftigjarige met toekomst! Het aantal leden is nagenoeg stabiel en financieel zijn we gezond. Alhoewel het soms moeite kost, lukt het ook om vacatures binnen de vereniging op te vullen met nieuwe actieve leden. De opvolging van Jan van Oudheusden als hoofdredacteur van

Tijdens de jaarvergadering op 4 april jongstleden werd afscheid genomen van oud-bestuurslid Wim Duyff.

Kleio door Joke Noordstrand staat daarvoor symbool. Ook binnen het bestuur zijn er wisselingen. Op deze jaarvergadering nemen Marjan de Groot en Wim Duyff afscheid van het bestuur. Marjan was zes jaar lid van het bestuur en daarmee is haar tweede bestuurstermijn van drie jaar voorbij. Als kenner van het basisonderwijs en de Pabo, zorgde ze er met de commissie Pabo voor dat de VGN ook op deze terreinen een goede rol speelt. Gelukkig gaat ze door als lid van de commissie Pabo en wordt ze internationaal vertegenwoordiger van de VGN. Wim stopt na vier jaar (plus een jaar aspirant lid) omdat de VGN-activiteiten niet meer te combineren zijn met zijn nieuwe baan. Wim gaf met veel inzet het vmbo smoel binnen de VGN. De VGN is beiden veel dank verschuldigd. Ook ik stop als

bestuurslid. Voor mij gelden vergelijkbare motieven als voor Wim. Om de continuïteit binnen het bestuur niet in gevaar te brengen, ligt mijn afscheid na de zomervakantie. Ik ben dan na een jaar aspirant lid te zijn geweest, 5,5 jaar 'regulier' bestuurslid. We hebben ons alle drie met veel plezier ingezet voor het geschiedenisonderwijs. Het is belangrijk dat er een club is die zich daar druk over maakt, en wie kan dat beter dan de club van geschiedenisdocenten?

We stellen de vergadering Ton van der Schans voor als nieuw bestuurslid. Ton werkt aan de Pabo en is lid van de van de commissie Pabo. Binnen enkele dagen hopen we een tweede nieuw bestuurslid voor te kunnen stellen.

Dit jaar is een jubileumjaar. Eind 2008 kunt u een speciale Kleio verwachten over de afgelopen 50 jaar geschiedenisonderwijs en de collega's die de lessen gaven. Eind 2008 willen we ook een jubileumbijeenkomst organiseren. Ideeën daarvoor zijn van harte welkom bij onze secretaris Wendy Hinke. Persoonlijk verheug ik me ook op de komende didactiekdagen. De organisatie heeft met veel personele wisselingen te maken gehad, maar heeft op de didactiekdagen van 2007 een ijzersterk programma voor starters én voor ervaren collega's gepresenteerd. Het werd zeer gewaardeerd door de deelnemers. Komt u dit jaar ook? Op www.vgnkleio.nl vindt u steeds het laatste nieuws over de didactiekdagen!

Jan-Maarten de Wit, voorzitter

VOORAANKONDIGING

De didactiek- en activiteitencommissie van de VGN organiseert wederom haar jaarlijkse didactiekconferentie in Vught. Noteer vast in uw agenda.

- ▷ **13 en 14 november** ▷ **voor starters**
- ▷ **14 en 15 november** ▷ **voor meer ervaren docenten**

Zoals altijd een verrassende openingslezing, een verstrooiend avondprogramma en een pakkende slotlezing. Een evenredige verdeling van workshops voor alle niveaus, direct toe te passen in de lessen. Voor de starters zijn er speciale workshops voor beginners, voor meer ervaren docenten bijvoorbeeld een workshop voor 2-vmbo. Ook de eindexamens komen aan bod.

Er is plaats voor slechts 50 deelnemers. In latere berichtgeving volgen de inschrijvingsdata.